

Förbättringsarbete i skola, vad är det?

Nyanländas lärande – mottagande, inkludering och skolframgång

Rektor med vetande 2017

Stefan Särholm Ericsson

Elev Ali:

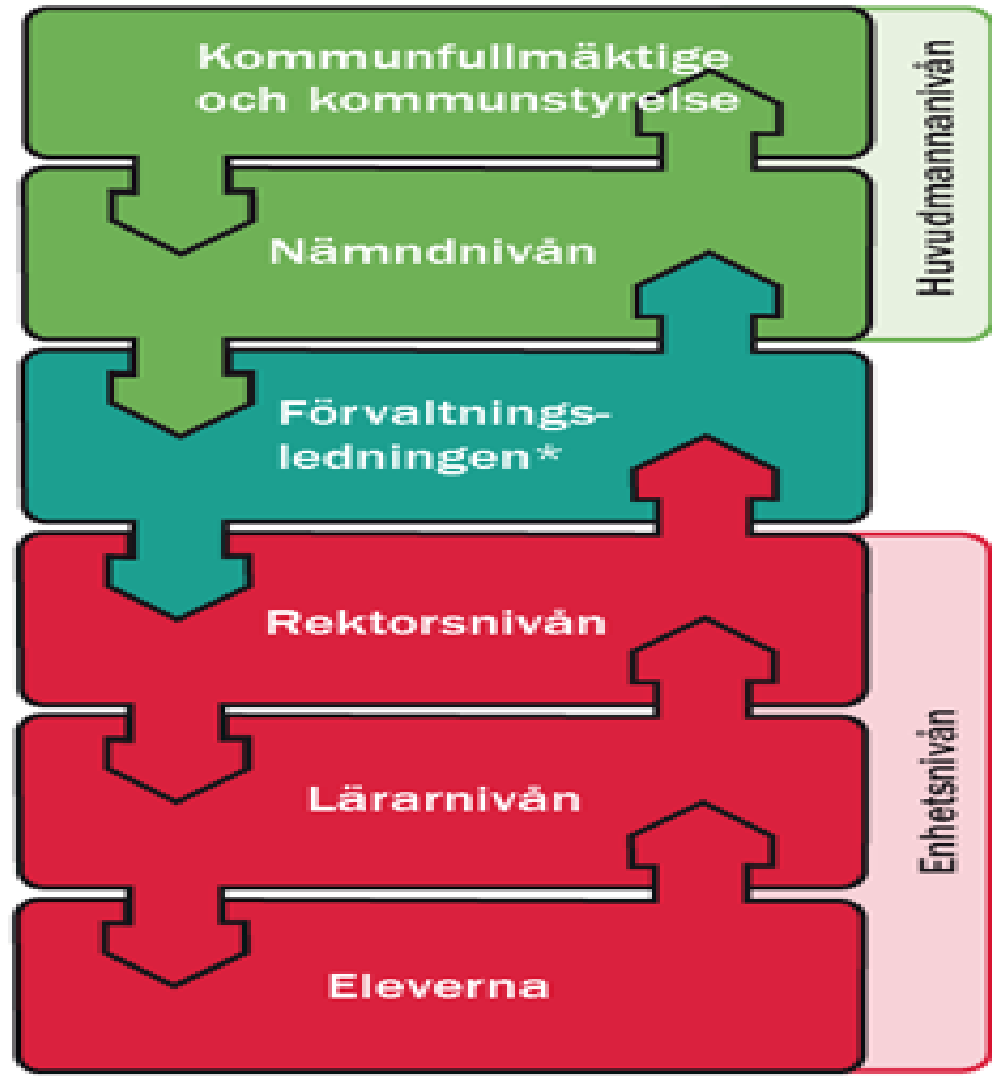
”En bil som kör till exempel, 40 eller 50 hastigheten. Och en kör 40 – det är inte samma. Till exempel de andra elever dom född här, dom går i skolan i nio år. Vi går till exempel ....två år. Sen läraren använder samma hastighet. Det går inte samma hastighet hela tiden”

(Bunar, 2015)

Angelägna, slitstarka frågor .....

- Hur kan vi, med hjälp av analys av våra resultat, utveckla undervisningen så att den får betydelse för varje elevs lärande och utveckling?
- Hur kan vi öka kommunikationen i styrkedjan och samordna prioriterade utvecklingsområden?
- Hur kan vi öka samsynen om hur vi kan arbeta systematiskt med det som är kvalitetsdrivande för kärnverksamheten?

Det systematiska kvalitetsarbetets två nivåer i kommunen

SKOLORS FÖRBÄTTRINGSARBETE – TVÅ MÅL I FOKUS:

- Lärarnas undervisning och elevernas lärande
- Den lokala organisationens kapacitet att förbättra

ORGANISATIONENS INFRASTRUKTUR

OLIKA SYSTEM:

- gruppering
- kommunikation
- målhantering
- makt och ansvar
- beslut
- norm
- belöning
- granskning

ORGANISATIONENS FÖRBÄTTRINGS- HISTORIA

Förbättringsarbetet är nära kopplat till organisationens historia och särskilt dess förbättringshistoria.

Organisationens infrastruktur, ett exempel

Lärare sätts samman i olika grupper (grupperingsystem).

Förutom att bestämma vilka mål (målhanteringssystem) och vilket ansvar (ansvarssystem) gruppen ska ha, behöver man också bestämma hur kommunikationen (kommunikationssystem) mellan dem ska ske.

Man behöver också bestämma vad inom gruppens ansvar lärarna kan fatta beslut om (beslutssystem).

Normsystemet tar fasta på förhållningsregler och värderingar som gäller i gruppen och belöningssystemet handlar om hur respons ges på de handlingar som utförs.

Granskningsystemet utvärderar att de andra systemen fungerar som tänkt liksom skolans arbete mot läroplanen.

SKOLORS FÖRBÄTTRINGSARBETE – TVÅ MÅL I FOKUS:

- Lärarnas undervisning och elevernas lärande
- Den lokala organisationens kapacitet att förbättra

ORGANISATIONENS INFRASTRUKTUR

OLIKA SYSTEM:

- gruppering
- kommunikation
- målhantering
- makt och ansvar
- beslut
- norm
- belöning
- granskning

FÖRBÄTTRINGS- PROCESSER

Vilka viktiga händelser och situationer leder förbättringsarbetet framåt?
Ex. lägesbedömningar, probleminventeringar, kollegahandledning, studiebesök, litteraturläsning.

ORGANISATIONENS FÖRBÄTTRINGS- HISTORIA

Förbättringsarbetet är nära kopplat till organisationens historia och särskilt dess förbättringshistoria.

Förbättringsarbete är en process

- Initiering
  - Implementering
  - Institutionalisering
  - Spridning
-
- Tid och systematik

Förbättringsprocesser, exempel

Nuläget: Skillnad mellan pojkars och flickor studieresultat.

- Arbetsprocesser för granskning, förbättring och stöd.
  - Lägesbeskrivning.
  - Kunskapsinhämtande.
  - Åtgärdsplanering.
  - Genomförande.
  - Uppföljning och förbättring.
  - Utvärdering.

SKOLORS FÖRBÄTTRINGSARBETE – TVÅ MÅL I FOKUS:

- Lärarnas undervisning och elevernas lärande
- Den lokala organisationens kapacitet att förbättra

ORGANISATIONENS INFRASTRUKTUR

OLIKA SYSTEM:

- gruppering
- kommunikation
- målhantering
- makt och ansvar
- beslut
- norm
- belöning
- granskning

FÖRBÄTTRINGS- PROCESSER

Vilka viktiga händelser och situationer leder förbättringsarbetet framåt?
Ex. lägesbedömningar, probleminventeringar, kollegahandledning, studiebesök, litteraturläsning.

ORGANISATIONENS FÖRBÄTTRINGS- HISTORIA

Förbättringsarbetet är nära kopplat till organisationens historia och särskilt dess förbättringshistoria.

FÖRBÄTTRINGS- ROLLER

- visionären
- uppfinnaren
- pådrivaren
- målhävaren
- granskaren
- kvarhållaren

Organisation för struktur och utveckling

	Arbetsorganisation	Utvecklingsorganisation
Syfte	Att skydda den pedagogiska verksamhet från störningar med hjälp av en stabiliserande struktur på skolnivå.	Att skapa goda lärmiljöer för pedagogisk verksamhet, som leder till fördjupad kunskap och handling som rör identifierade utvecklingsområden.
Arbetsprocesser	Exempel: schema, arbetslag, arbetsplaner, tjänstefördelning, elevvårdskonferenser, resultatuppföljning.	Exempel: Lägesbedömningar, inventeringar av styrkor och utvecklingsområden, kollegahandledning, studiebesök, litteraturläsning, handledning.
Roller och ansvar?	Visionären, uppfinnaren, pådrivaren, målhävdaren, granskaren, kvarhållaren?	Visionären, uppfinnaren, pådrivaren, målhävdaren, granskaren, kvarhållaren?

Stor effekt

▲ Aktivitet A

▲ Aktivitet C

▲ Aktivitet E

▲ Aktivitet B

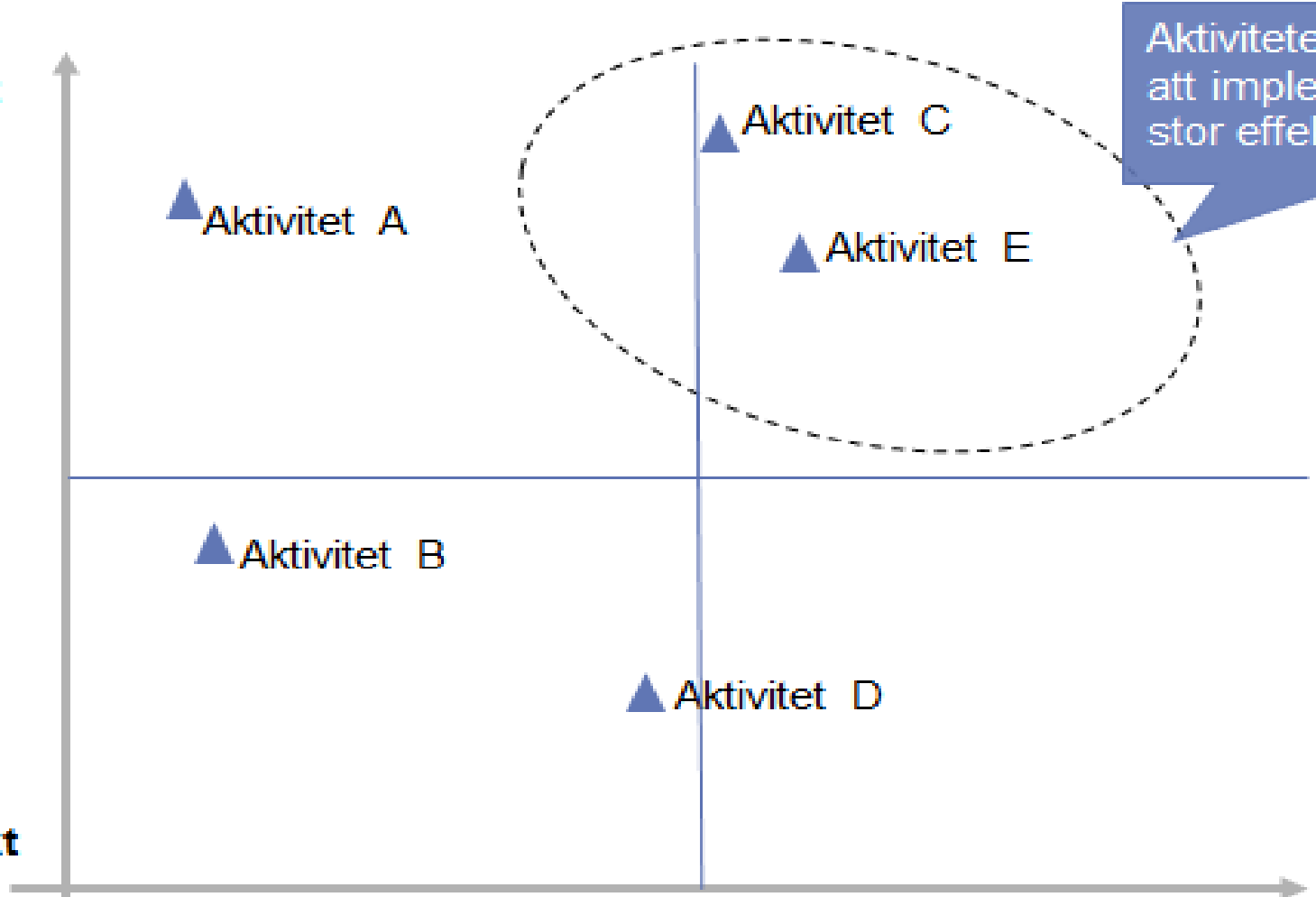
▲ Aktivitet D

Liten effekt

Svårt att implementera

Enkelt att implementera

Aktiviteter som är enkla att implementera och har stor effekt prioriteras

Hur gå vidare?

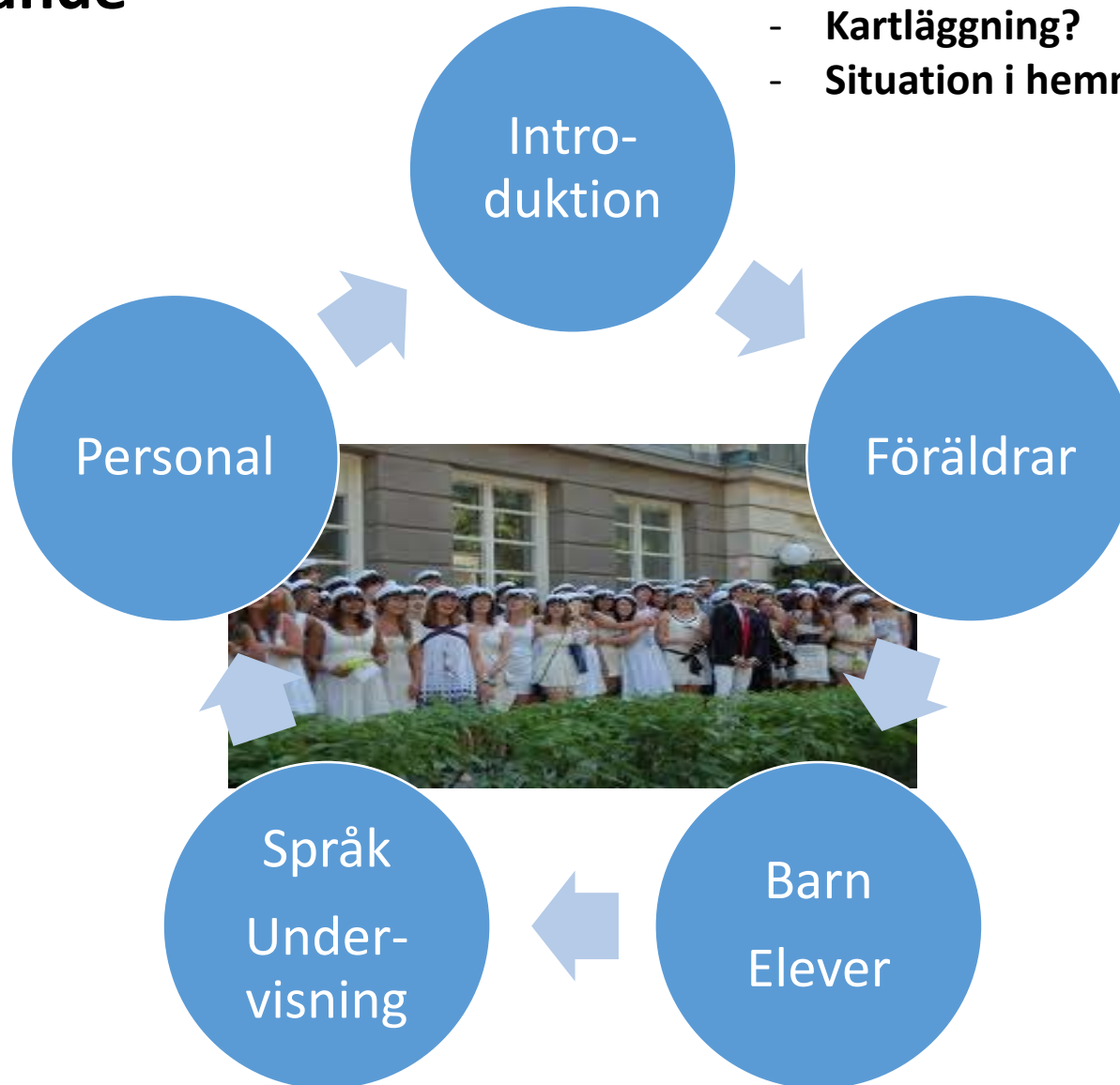
För att ytterligare fördjupa kunskandet kan **skola resp förvaltning** ta fram dokumentation utifrån nedanstående frågeställningar:

- Beskriv kort vad som hittills gjorts i det prioriterade utvecklingsområdet (alt flera områden).
- Vilka lärdomar i arbetet kan hittills urskiljas, både goda och mindre goda?
- Vilka generella steg i utvecklingsarbetet tycker du/ni er kunna urskilja som betydelsefulla?
- Vad skulle du/ni behöva veta mer om för att kunna följa upp arbetet med det prioriterade utvecklingsområdet?
- Hur kan du/ni gå tillväga för att få mer kunskap om vad som påverkar arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet?

Nyanländas lärande

- Flexibel organisation?
- Höga förväntningar?
- Kompetensutveckling?
- Samarbete ämne, modersmål, sva studiehandledning?

- Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt?
- Andraspråksinlärning?

- Förberedelseklass eller ej?
- Kartläggning?
- Situation i hemmet?

- Information?
- Kommunikation?
- Samarbete?

- Samarbete?
- Bemötande?
- Stödande nätverk?

Studier har visat att...

- De nyanlända eleverna förlorar kunskaper och tid.
- *En* organisatorisk lösning passar inte alla.
- Studiehandedning en central resurs för lärande.
- Alla lärare behöver förutsättningar och kompetens kring nyanlända elevers lärande.

Fem framgångsfaktorer

- Skyndsam kartläggning av elevens kunskaper och erfarenheter.
- Anpassa undervisningen till det kartläggningen kommer fram till.
- Studiehundledning på modersmålet.
- Parallell språk- och kunskapsutveckling i alla ämnen.
- Gemensamma strategier på skolan. Ansvaret ska inte lämnas
- till enskilda lärare.

Resursperspektiv

- Eleven har redan strategier för att lära i handling och genom samtal och är bra på att minnas utan att använda skrift.
- Eleven är van vid att förmedla sina kunskaper muntligt och förstår skriftens funktion genom att andra människor läst och skrivit för dem eller tillsammans med dem.
- Eleven har tidigare lärt sig flera språk utan att använda skrift.

(fritt ur, Alver & Lahaug i Franker, 2013)